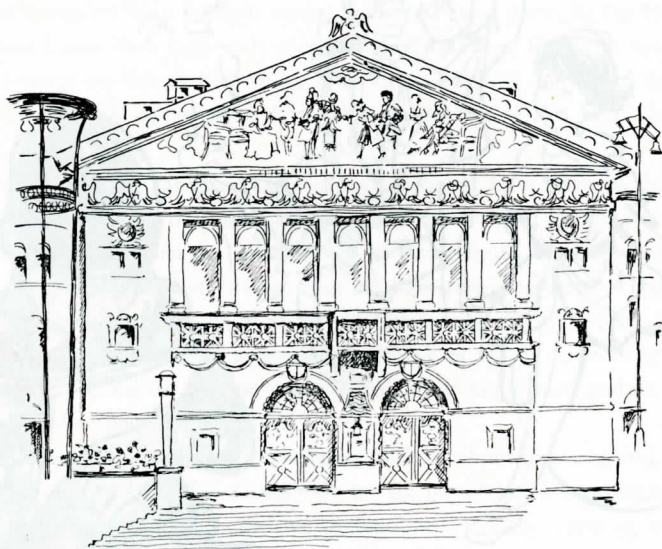

AARHUS TEATER JYDSK SKOLESCENE

1961—62

Man må rejse til fods for at sprænge med hast
alle lænker, der binde til hjemmet os fast,
man som fuglen i luften må tumle sig fri
for at glemme det daglige livs vrøvleri.
For at blive kulturen og moderne kvit
og de huslige glæder og venners visit,
for at løse sin ånd
fra de strammende bånd
ta'r man ranslen på nakken og staven i hånd.

I 1844 – kort tid efter at »Genboerne« under studenternes stormende jubel var blevet opført for første gang inde på det gamle hofteater, – måtte Jens Christian Hostrup forlade det glade studentertilv på Regensen og rejse ud på landet. Han var nylig blevet teologisk kandidat, men var så fattig, at han gerne solgte den titel for 100 rigsdaler, så nu drog han for at klare dagen og vejen op til lystgården Kokkedal for at være huslærer for justitsråd Nygårds børn. Kokkedal lå ved Rungsted i den dejligste natur omgivet af store skove, og fra Hostrups kvistvinduer kunne man kigge helt over til Sverige ud over Øresunds kønne blå bølger. Hostrup led lidt af hjemve og følte sig tit ensom i den første tid trods familiens venlighed, og selv om han holdt meget af de tre børn, han var lærer for.

Så en aften da han var alene hjemme med børnene, faldt talen på den store nyhed, at en slave var brudt ud af arresten og formodedes at strejfe om der på egnen. De spøjte med den mulighed, at slaven skulle finde på at bryde ind hos dem, da der pludselig lød et vældigt brag fra havestuen ved siden af, og begge pigebørnene gav et skrig fra sig af skræk. Heldigvis viste det sig, at det kun var vinden, der havde revet et par af vinduesskodderne op, så de nu stod og smækkede. Hostrup gik ind og lukkede dem, og kort efter sagde man godnat og gik hver til sit under spøg og latter.

Men da Hostrup kom op på sit værelse, faldt det ham pludselig ind, at her var en idé til et skuespil. Han så allerede for sig personerne i handlingen: Den flygtede slave der gemmer sig i skoven, studenterne – den ene varm og trofast – lidt for alvorlig, den anden ivrig, praktisk, snaksom, og til dem de to unge piger, den ene smuk og sværmerisk, den anden fuld af virketrang og godt humør (den sidste svarer til en jysk pige jeg kender – og holder meget af, skriver han). De unge og slaven var hovedpersonerne, og uden om dem skulle den dejlige sjællandske natur, hvori Hostrup netop levede, være den smukke og stemningsfulde ramme. Men trods det, at det hele stod så levende for ham, kunne han ikke få stoffet til at føje sig og måtte til sidst lægge det ned i skuffen i sin pult uden at kunne komme ud over den første akt, han lige havde nået at få skrevet ned. I flere år lå det i pulten, så skulle han rejse fra Nygårds, og det kom med andre papirer, da han flyttede hjem til sin moder i København.

Fortsættes side 7

Eventyr paa Fodrejsen

Sangspil i 7 afdelingen af

J. C. HOSTRUP

Isccenesættelse: *Ulf Stenbjørn*

Personerne:

Assessor Svale, ejer af Strandbjerg	<i>Gunnar Stryhn</i>
Laura, hans datter	<i>Inger Gleerup</i>
Johanne, hans broderdatter	<i>Karen Lund</i>
Vermund, forstkandidat	<i>Fritz Brun</i>
Kammerråd Krans, birkedommer	<i>Børge Hilbert</i>
Fru Krans, hans kone	<i>Bodil Lindorff</i>
Herløv } studenter	<i>Christoffer Bro</i>
Ejbæk }	<i>Ole Wegener</i>
Hans Mortensen, kaldet »Skriverhans«	<i>Erling Dalsborg</i>
Per, bonde	<i>Preben Harris</i>

Handlingen foregår:

1. afd. Skov i nærheden af Strandbjerg.
2. – Havestue på Strandbjerg.
3. – Kontor hos birkedommer Krans.
4. – Haven på Strandbjerg.
5. – Havestuen.
6. – Værelse i Strandbjergs øverste etage.
7. – Havestuen.

Længste ophold efter 4. afd. – Spilletid ca. 2½ time.

Medlemmer af Aarhus byorkester under ledelse af *Arvid Andersen*.

Dekorationer: *Ivan Mogensen* efter instruktørens skitser.

Kostumer: Aarhus teaters skræddersal v. *Maria Deleuran*.

Belysning: *Carl E. Andreassen*. – Sceneteknik: *Aage Rishøj*.

Her faldt det ham en dag igen i hånden. Interessen vaktes på ny. Han lavede førsteakten om, og nu fulgte rask scene på scene hele skuespillet, som om det blot havde ligget derinde i hovedet og ventet på at blive skrevet ned. Glad stormede han ned fra sit kvistværelse, til familien der sad dernede i stuen og fortalte dem, at han havde skrevet et nyt skuespil. Han læste det for dem, agerede og sang alle sangene, og da han var færdig, sad de der og så glade på ham. En god ven Ernst Bruun, der netop den aften var på besøg, sagde, da oplæsningen var endt: »Hør du, den sang om fodrejsen må du lade mig sætte musik til«. Og således blev det. Et par dage efter kom Bruun igen med den melodi, som Herløvs sang altid siden er blevet sunget på.

Man må rejse til fods for at døje lidt ondt,
for at leve et liv i det korte sekund,
for fra morgen til aften at trave sig træt,
for at tørste, for at sulte og spise sig mæt.
For at sige det skønne goddag og farvel
og bestandig med håbet slå mindet ihjel,
for at røre sin ånd
uden hæmmende bånd
ta'r man ranslen på nakken og staven i hånd.

– Hostrup sendte sit stykke anonymt til det kongelige teater, men J. L. Heiberg, der var teatrets censor, blev hurtig klar over, at det var »en ægte Hostrup« og antog det. 13. maj 1848 opførtes det første gang på teatret, hvor det vakte stor glæde hos publikum.